

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul „SOLIDARITĂȚII“, federala institutelor financiare românești.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA“ sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreană, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare, reuniune (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreană, Chiorana, Chiseteiană, Codreana, Codrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Concordia (Gh.rla), Cordiana, Coroana (Bistrița), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițerul, Hațegana, Insoțire de credit (Vestem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul, (Sângiorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Isvorul (Ighiu), Iulia, Lăpușana, Ligediană, Lipovana, Lucajărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășanul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciană, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Ilva-mare), Rîureana (Cap.-Mănăstir), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Sebeșana (Sebeșul-săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Sylvania, Someșana, Speranța (Hosman), Steaua, Șercăiana, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vașcău), Târnavăana, Timișana, Țibleşana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sănmărtin), Vulturul (Tășnad), Zărândeana, Zlăgheana, Zorile.

Abonamentul:

pe 1 an K 40.—, pe 1/2 an K 20.—

Director și redactor responsabil:

CONSTANȚIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm² câte 20 fileri.

Sumarul:

Valuta. — La chestiunea materială a funcționarilor de bancă. — Cum să ne înmulțim vitele? — Socialismul și ordinea economică-socială actuală. — *Cronică:* Dela ministerul de finanțe. Inlocuirea biletelor Băncii generale. Stampilarea Coroanelor la Ceho-Slovaci. Denumire. Aviz. † Ioachim Totoian.

Valuta.

De ce întârziem? Iată o întrebare, pe care noi Românii de multe-ori trebuie să ne-o punem. Sau răbdarea noastră e mai puțină, decât la alte neamuri, s'au apoi de fapt adese-ori suntem târzii, când e să facem și noi un lucru mai de seamă.

Nu de mult se întrebă un ziar, b'ne scris din vechiul regat, că nu înțelege de ce întârziem — vorbind de relațiile de acolo — cu reforma agrară și, în legătură cu acestea, cu procurarea de semințe, vite de lucru, și instrumente agricole pentru sămănatul de primăvară. Un alt ziar se plângea, că prea se întârzie cu mobilizarea, și că întârziem a ne răfui odată cu Ungurii, cari și acum cred, că ne mai au sub picior. Nu știu întru cât în aceste chestiuni, de cea mai mare importanță, s'au făcut într'adevăr vinovați de întârziere cei chemați a le rezolvă, sau că au obvenit piedeci independente de voința lor, dar fapt este, că întârziem mereu.

Dar și în alte chestiuni de interes public și de cea mai mare actualitate, ne găsim în

fața aceleiași chinuitoare întrebări. O astfel de chestiune este de sigur și aceea a valutei. Zilnic cetim în ziarele străine și chiar și într'ale noastre despre cum și ce au făcut sau au să facă ceho-slovacii, jugo-slovacii pentru regularea valutei lor, pe când la noi nu s'a făcut până acum nimic, sau aproape nimic. S'a ordonat stampilarea leilor germani prin ceea ce am ajuns dela 3 la 4 resp. 5 sau chiar 6 feluri de bani, cu circulație forțată. Avem acum coroane austro-ungare vechi și nouă, Lei Banca Națională și Lei Banca generală stampilați de stat, de comitat și nestampilați. Nu este necesar să se mai demonstreze ce încurcături se pot naște și se nasc din această pestriță circulație de bani. Este terenul cel mai minunat pentru speculanții ticăloși, ca să-și facă venite din neorientarea generală. Să luăm numai un caz din cele multe. Consiliul dirigent român a anunțat nu de mult că coroanele ungurești de revoluție (etichetele) în piese de câte K 25.—, 200.— și 10,000.— precum și cele de K 20.— ediție de revoluție, să se primească, până la alte dispoziții, ca plată. În acelaș timp însă acelaș Consiliul dirigent nu primește sortele amintite de bancnote ca plată la împrumutul de stat național. Prin târguri — se vorbește — că pe țărani îi amenință autoritățile locale cu pedeapsa de 25, dacă refuză să primească în prețul vitelor vândute aceleiași bilete-etichete.

De altă parte altfel de anomalii cu Leul și Coroana. Leul e când marfă, când bani, când nimic. Vorbind mai ales despre țărani, unii se feresc de Coroane — cei mai puțini

— alții se feresc de Lei germani și iarăși alții chiar și de Lei Băncii naționale.

Și încă ceva! La împrumutul Unirii țării au subscris prea puțin, neavând Lei, iar la cel al Ardealului (național) iarăși destul de puțin în lipsă de îndemn conștient și intensiv din partea celor chemați. Spăriați de faimoasele împrumuturi de războiu ungare, oamenii aveau acum lipsă de lămuriri și îndemnuri calde, ca să-și deschidă pungile și să-și verse Coroanele ungurești devalvate în împrumuturile de stat bine garantate. Și-ar fi salvat și avutul lor agonisit de regulă nu chiar așa de ușor, cum se crede, și ar fi fost ajutat și statul român. Dar să sperăm, că ce nu s'a făcut, când trebuia, se va face cel puțin acum, cu o mică «întârziere». *Subscrierile la împrumutul național s'au prolongit până la 20 Aprilie 1919*, deci nu e chiar trecut timpul de îndreptare.

În fine mai amintim numai, că mai multe bănci ni s'au plâns că deși membre la «Solidaritatea» n'au primit prospecte și tipăriturile necesare la împrumutul național decât *cu mare întârziere*. Va fi aici și poșta de vină, dar vorba e că întârzim.

Nu putem presupune neinteres din partea forurilor competente și a cercurilor noastre financiare — dacă avem de acestea — și nici nepricepere, căci doar la ce nu pricepe omul, nu se angajază, dar constatăm numai, că starea aceasta de neorientare și neîncredere generală în ce privește valuta, nu mai poate dăinui mult, fără cele mai grave urmări pentru stat. Dacă nu se pot face îndreptări radicale, să se dea cel puțin puncte de orientare și în special poporul dela sate și băncile să fie orientate și pregătite pentru încunjurarea de surprize, neplăcute pentru toți.

Cei vizați au cuvântul!

R.

La chestiunea materială a funcționarilor de bancă.

— Expuneri la congresul funcționarilor din 2 Martie 1919 de
I. B. Păcurariu. —

(Urmare).

Simțim acum atât de mult lipsa clasei intelectuale și blăstămăm cu toată dreptatea pe asupritorii de ieri. Ei, dar cu îngustimea de suflet relevată în două caruri tipice, ce Vă comunicai, — nu vom promovă cauza sporirii clasei intelectualilor, ci vom înmulți clasa proletarilor intelectuali și a nemulțămiiților. Cu asemenea mentalitate nu se va încuraja întemeierea de familii intelectuale românești, ci se va contribui indirect la coruperea caracterelor și apoi prin aceasta la slăbirea moravurilor. De aceea noi

ca și fii conștienți ai României Mari, să luptăm pentru stărpirea acestei mentalități, care ne aduce atâtea rele sociale, — iar special ceea ce ne privește pe noi, — e ca să cerem stabilirea unui minim de existență, garantat prin lege.

O chestie de actualitate, care deasemenea Vă preocupă d-lor colegi, e chestia neplătirei salarelor sub durata războiului.

Sunt multe bănci românești, cari fără nici o re-muşcare, au sistat sub durata războiului plătimea salarelor funcționarilor mobilizați. Chiar bănci mari românești au plătit salarul simplu, fără nici un adaos, numai funcționarilor mobilizați, însurați, dar și aceora numai ca anticipațiune de salar.

Sistarea plătimei au motivat-o unele bănci, cu tot felul de cauze de «forță majoră», iar altele nu au motivat-o de loc. Ambele aceste categorii de bănci, au lăsat însă în voia sorții pe funcționarii proprii, cu familii cu tot. Astfel s'au făcut datorii, ba cunosc cazuri, unde un funcționar mobilizat dela o bancă mare și-a vândut hainele civile și din prețul încasat s'a susținut la miliție, — iar acum nu are haine, ci trebuie să umble în uniforma militară. Acest sărman funcționar a servit la acea bancă 24 ani!

Banca, unde ai muncit până ieri cu devotament și zel, azi când ești mobilizat de țară, îți dă cu piciorul și te face jertfă mizeriilor de toate zilele. *Banca, unde tu funcționar de bancă ai depus atâta muncă, în loc să-ți fie scut la lipsă și nevoie, a devenit, din pricina unei mentalități vinovate a conducătorilor ei, depozitul blăstemelor tale de om năcăjit și nedreptățit!*

*

Băncile noastre, conduse de nechemați, au fost până eri, în mare parte, niște institute de cămătărie, unde dacă se prezentă cineva, ca să ceară bani împrumut, i se da, dacă oferă garanția de lipsă, — iar dacă nu se prezentă nimenea, — nu se votau credite. Cam aceasta a fost, schițată pe scurt, activitatea de bancă, a celor mai mulți conducători de bancă, a așa zișilor directori de bancă, improvizați ori directori amatori, sau ziceți-le D-Voastră mai potrivit.

Funcționarului de bancă nu i s'a dat nici un teren de validitate, la posturi de conducere, cu excepții disparente, — numai cei cu legături familiare au putut ajunge, — în schimb munca istovitoare de birou, el a îndeplinit-o. Față de supraproducția de «tausendkünstleri», de pe la conducerea băncilor românești, funcționarul de bancă, contabilul, era unicul specialist competent, — și acum când banca ar fi chemată să dea dovezi de recunoștință, — il lasă eventual cu familie cu tot (dacă e însurat) pradă întâmplărilor.

Funcționarul înrolat nu e destul că își expune pe front sănătatea, ba viața chiar, atâtor primejdii, ci trebuie să facă aici economii, ca să trimită familiei lipsite, banii trebuincioși pentru traiu. Și când îl cutropesc îngrijorările, că oare ce se va întâmpla cu

familia lui, la caz, că el se va prăpădi în războiu, — nu-i rămâne decât să blasteme patronul fără inimă.

Obiecțiunea cea mai strașnică a patronilor este, că cei mai mulți funcționari de bancă erau ofițeri în rezervă și ca atari aveau venituri corăspunzătoare dela miliție. Cu alte cuvinte patronul, în loc să-ți dorească întărirea, grijește, ca nu cumva să-ți faci avere; invidiază și veniturile extraordinare, pe care le ai ca ofițer, deși acestea sunt câștigate cu sudori de sânge, și primejduindu-ți sănătatea și vieța. Oare dacă te reîntorci invalid, ori cu vre-o boală cronică, dă-ți patronul egoist ajutor de susținere și de cură? Căci dacă te pândește atât de bine, ca să nu-ți aduni bani albi pentru zile negre, ar trebui să se îngrijască el de viitorul tău!

Dacă de fapt venitele unui ofițer la începutul războiului erau mari, în anii ultimi au fost însă așa de mici, încât nici un om neînsurat nu ieșea la cale cu ele în «Hinterland!» La începutul războiului va fi zis cutare bancă: funcționarul nostru e ofițer în rezervă și are destule venituri dela cătănie, nu-i mai dăm și noi salariu. Ce ne vor răspunde aceleași bănci, când le vom întrebă, de ce nu au plătit salariu sau ajutoare, cătră finea războiului, când scumpetea era insuportabilă?

Imprejurările acestea se agravează, după reîntoarcerea din războiu a funcționarului de bancă. Sunt d-lor, cazuri triste, că o bancă fruntașă și azi remunerază funcționarii cu salariile ce le-au avut în 1914, când intraseră sub arme. Ba ce e mai mult, sunt alte două bănci mari, cari au abzis postul la mai mulți funcționari reîntorși dela armată, — și lucrul de birou și-l isprăvesc cu fele tinere rău plătite!

Vă rog să dăm Direcțiunii acelor bănci vot de blam și să dăm expresiune simpatiilor noastre față de colegii, cari și-au pierdut posturile, cu anii de penzie etc. rezervându-ne dreptul de a lua în afacerea aceasta atitudinea recerută de umanism și dreptate!

Dlor, sunt faptele comunicate, fapte democratice și românești? Vă întreb, până când să mai tolerăm stările astea întoarse? Războiul grozav, a reformat doar gândirea întregii omeniri; oare noi Românii nu voim să ne primenim ideile, ori poate voim să rămânem o inzulă a conservatismului greoiu și înapoiat, în marea libertăților cultivei europene?

O armă de-a compromite persoane cocoțate la poziții sociale înalte, pe cari nu le merită, e să dai ocaziune să vorbească în public, ori să le publici prin ziare păreri scâlciate, în forma lor originală. Haidem să-i dăm ocaziune și cutărui conducător de bancă, ca să se blameze. Să-i luăm un interviu d-lui Dr. Amnariu, să-l întrebăm, care sunt motivele atitudinii nefavorabile chestiei funcționarilor a băncii, pe care d-sa binevoiește a o conduce?

Di Dr. Amnariu jertfă și d-sa a mentalității cu pricina, ne va răspunde ca om de bună credință, cu tactul și înțelepciunea unui fruntaș, condus de considerațiuni mai înalte, cam următoarele: Afacerile

băncii stagnează (adecă nu mai vine nimenea să i-a bani împrumut), ba s'au redus chiar în mod însemnat, și prin urmare s'au micșorat și venitele, astfel că banca nu supoartă, fără să se zdruncine, asemenea cheltuieli, cum sunt cele reclamate de urcarea salariilor. Cu un cuvânt — nu se poate! Pentru cel mai bun caz, îi plătim funcționarului salariul de 'naintea războiului, pe timpul de abzicere fixat de lege, și apoi îl provide pe funcționarul ajuns la strâmtoare cu câteva sfaturi binevoitoare, cam ca acestea: Vezi d-le caută-ți undeva alt post, ești om tânăr și harnic, și până nu vei ajunge la post corăspunzător, împărțește-ți banii ca să-ți ajungă, mănă pâne și ciapă, fasole etc. că e destul dacă mănă odată carne la săptămână. D-le, nici strămoșii noștri nu au trăit mai bine și iată unde am ajuns azi!

Sărmanul funcționar, va trebui să ia lumea 'n cap. Dacă va fi însurat e ghinionul lui, de ce dracu s'a însurat!

Dlor colegi, ce fel de morală e aceea, care pretinde jertfe numai dela cel slab și sărac? Asta nu-i cultură nici progres, ci e întunecime a minții, e îngustime a sufletului, e un regres. (Va urmă).

Cum să ne înmulțim vitele?

Politica cea mai sănătoasă și mai rentabilă în economie o vom face, dacă vom căuta să îmbrățișăm pe viitor cu toată serioșitatea creșterea vitelor atât de potrivită pentru împrejurările noastre din Transilvania. Numai încapă îndoială, că spre a avea o creștere de vite rațională și superioară din toate punctele de vedere, mai avem încă multe de îndreptat. Ce-i drept găsim anumite ținuturi, unde s'au realizat progrese frumoase, prin cari s'ar putea concura cu apusul înaintat, dar acestea sunt mult prea disparente și — ce e mai regretabil — nu prea sunt ținuturi românești.

Deci ni se impune întrebarea cum am putea da un imbold mai puternic acestui ram spre a putea trage și țăranul nostru cel mai mare folos posibil după vitele lui.

Unul dintre cei mai de căpetenie factori, dela cari atarnă creșterea rațională a vitelor este *pășunea, sau izlazul*. Aici animalul pe lângă hrana necesară are aer curat, este scaldat ziua în reagă de razele binefăcătoare ale soarelui și face mișcare liberă prin ce își întărește și oțelește organismul și preste tot își asigură sănătatea.

Numai hrana singură nu e indostulătoare spre a crește exemplare frumoase și cu însușiri alese. Precum apa este mediul de viață pentru pește și aerul curat pentru paseri tot astfel pășunea bună și îngrijită este elementul principal pentru animalele din economie. Dealtfel importanța acestui factor ne-o demonștră mai bine țările, cari au rasele cele mai alese de vite. Holanda și Danemarca cu renumitele

lor vaci de lapte, precum și Elveția, Bavaria și Austria cu cunoscutele lor rase de munte, numai așa s'au ridicat materialul lor de vite la un renume european, că au la baza acestui ram economic pășuni, bune abundante și îngrijite în mod rațional. Chiar și'n țările noastre vedem, ca statul — care a dat însuși o deosebită importanță selecționii și curățenii raselor de vite, — pretutindenea, unde a avut stațiuni pentru creșterea animalelor de prăsilă a avut pășuni bune și întinse. Constatat odată acest adevăr, să cercetăm situația țaranului nostru sub acest raport.

Din punct de vedere al dreptului cunoaștem îndeobște 2 categorii de pășuni: unele particulare și unele ale corporațiilor. Lăsând la o parte pe cele particulare, pentru țaran sunt mai de importanță cele ale corporațiilor îndeosebi ale comunelor bisericesti, politice și ale comunităților de avere. Acestea de regulă sunt administrate de o corporație mai restrânsă. Ele caută în marginile posibilității să aranjeze interesele materiale ale membrilor, cari fac parte din ele.

Cât privește extinderea precum și modul lor de exploatare sunt departe de a satisface nevoile unei creșteri raționale a vitelor.

Înainte de toate ele sunt mult prea reduse în unele ținuturi, — îndeosebi unde sunt proprietari mari — așa că aici țaranul numai cu chiu cu vai își poate ține 2 vite și acelea foarte proaste. Unde sunt pășunături mai mari, acolo să pot constata alte neajunsuri.

În cele mai multe locuri lipsește o organizare și o întocmire rațională a acestora, iar dacă ici colo sunt ceva dispoziții pozitive din partea autorităților politice, de regulă nu se observă, sau în multe locuri — îndeosebi unde țărani noștrii formează pătură mai săracă a locuitorilor — dispozițiile acestea au fost anume întocmite spre a-i înbrânci.

Spre a-i da posibilitatea și țaranului nostru a se afirma ca un econom priceput de vite va trebui pe viitor să i se facă toate înlesnirile și să i se dea din partea statului tot concursul pe deoparte a-și înmulți pășunăturile, pe de altă parte a și le organiza astfel, ca să-și crească un material bun și select.

Stăm în pragul împroprietăririi țaranilor acolo, unde sunt moșii mari. Credem, că sar comite o *greșală fundamentală, dacă la împroprietărire nu se va ține cont de cestiunea și importanța izlazurilor*. Faptul, că statul va financia cestiunea împroprietăririi îi dă și posibilitatea, ca să aibă o influență directă în determinarea rasei de vite, ce vor crește țeranii, în organizarea izlazurilor și va avea datorințe să controleze direct felul cum se îndeplinesc dispozițiile luate de el.

În felul acesta s'ar putea înmulți și îmbunătăți considerabil situația izlazurilor.

Tot în acest înțeles s'ar putea lucra și cu pășunile din ținuturile muntoase. Aici de regulă țaranul

nostru e stânjenit în creșterea vitelor prin legile silvanale adeseori draconice.

Să se caute pe lângă o gospodărie rațională silvanală să nu se neglige resp. să nu se înăbușe izlazurile. Trecutul nenorocit poate da o mulțime de exemple, unde țaranii dela munte erau osândiți la un petec de izlaz în schimb însă pădurarii statului — de regulă maghiari, — își țineau cârduri de vite spre a le îngrășa în păduri și a încasa alte lefuri pentru serviciul lor. Credem, că anomaliiile acestea vor dispărea pe viitor și se va da deosebită atențiune creșterii vitelor în ținuturile muntoase, luându-se ca basă unele începuturi din trecut precum și pilda stătelor din apus, unde rasele cele mai bune în mare parte sunt produse din ținuturile muntoase. Ce privește ținuturile înzestrate deja cu pășuni suficiente acestea vor trebui de asemenea să facă o gospodărie mai rațională a izlazurilor. Să stabilească anumite principii, ca număr corespunzător de vite după estensiunea locului, o separare resp., o succesiune în pășunat a vitelor astfel, ca fieștecare specie să-și capete terenul cel mai potrivit, o plantare a teritoriului cu eventual pomi corespunzători, adăpători igienice, eventuale adăposturi, întrebuițarea de îngrășăminte artificiale și tot felul de lucrări de ameliorări ca în felul acesta să se poată storce cel mai mare câștig din pășune.

Dacă se va ține cont de cestiunea izlazurilor în acest înțeles, se poate spune cu siguranță, că având așa zicând factorul principal în condițiuni favorabile creșterea rațională a vitelor va lua un avânt înbucurător și va fi un izvor puternic de îmbogățire nu numai pentru noi din Transilvania, ci și pentru frații noștri din tot cuprinsul pământului românesc.

I. Oțoiu.

Socialismul și ordinea economică-socială actuală.

— De Ioan Iosif, profesor de economie politică și de drept. —

(Urmare).

Câteva cuvinte încă numai, despre curentele socialiste franceze. Este caracteristic pentru întreg socialismul, că nicăiri și în nici o țeară aceștia nu sunt nici când uniți într'o tabără. Astfel vedem azi în Franța nu mai puțin decât 5 secte socialiste, fiecare mai mult sau mai puțin radicali în principiile sale de reformare a societății actuale. În Franța încă avem pe marsiștii ortodocși cu Guerdes, discipolii lui Blanqui Vaillaut, apoi cele 2 grupe ale lui Allemau și Brousse socialiști independenți, cei mai puternici, în frunte cu Millerand, Viviani și Jaurès, care la începutul războiului mondial a fost asasinat în Paris.

Socialismul, dupăcum vedem, se formează și se ramifică după condițiunile speciale economice sociale și după însușirile și pornirile etnice ale diferitelor popoare grupate în state. Privind și exami-

nând diversele sisteme socialiste, cu cari în special ne vom ocupa poate separat în alte articole, vedem că acestea nicidecum nu sunt unite în principii și forme, în scopuri și mijloace. Câte sisteme și câte state atâtea principii. Diversitatea cea mai mare este caracteristica socialismului, în ce privește forma mai ales. Și încă ceva este, care caracterizează socialismul de azi, ceea ce s'a văzut mai bine acum în decursul războiului și aceasta este faptul, *că socialiștii de azi sunt toți naționaliști.*

Am spus, că socialismul pornit ca un fenomen general, care exprimă starea de nemulțămire a unor clase sociale dintr'un stat, sau dintr'o convețuire cu oarecare organizațiune, a existat totdeauna. Terminologia socialistă este de dată mai recentă abia de mai puțin de 100 ani, de când nemulțămirea și cauzele au început a fi tractate de cugetători serioși și cu autoritate în domeniul științelor sociale și decând acestea au început a fi aprofundate și studiate în conformitate cu principiile și metodele stabilite de știința secolelor din urmă.

Conflictele sociale sunt mai intense, fiindcă s'au ocupat mai mult de ele, în schimb pentru aceea s'au ocupat mai mult de ele, fiind că au survenit cauze mai puternice, cari au contribuit la deranjarea echilibrului economic și social. Una dintre cauzele, care au creat socialismul modern și care a alimentat dorințele multora chiar și a burghezimii de a reformă ordinea economică actuală, *este capitalismul modern.*

Capitalism totdeauna a existat, după cum a existat totdeauna *curentul reformist* în ordinea economică socială a tuturor secolilor. Capitalismul secolilor trecuți se cuprinde în aglomerări de bunuri economice de consumațiune, unde circulațiunea și distribuțiunea erau mai restrânse. Producțiunea era cea rudimentară, care constă în simplele îngrămădiri de bunuri sau teaurizări de bani. Totdeauna s'a lucrat pământul, totdeauna au fost animale, oameni muncitori (sclavi și iobagi), toate aceste însă s'au mărginit simplu la producerea în vederea necesităților mai mult momentane și mai puțin pentru prevederi mai mari și și mai puțin pentru producțiuni combinate și variate. Și în vechime, ca și astăzi au existat, capitale enorme, înțelegând sub denumirea de capital, conform științelor economice moderne, orice bun economic susceptibil pentru consumațiune și producțiune, deci începând dela pământ, edificii stabilimente industriale, unelte, animale și oameni. Deosebirea între capitalul din vechime și chiar numai dintre capitalul secolilor din urmă și dintre capitalul de astăzi, respective deosebirea dintre capitalismul vechiu și capitalismul modern este aceea, că acesta din urmă *este pătruns de spiritul organizatoric*, care a făcut și face adevărate minuni în ordinea economică socială actuală. Fabricile și uzinele formidabile, întreprinderile de tot felul gigantice, casele cele mari de import și export, aranjamentele uimitoare ale porturilor de azi, mijloacele de circulațiune și de

transport, tehnica cu invențiile ei minunate, etc. etc. *toate sunt astăzi pătrunse și dirijate de spiritul organizatoric, care pentru capitalismul modern este aceea ce este curentul electric, pentru uzinele electro-dinamice.* Producțiunea actuală afară de anumite excepțiuni este identică cu capitalismul modern, în care toate bunurile și toate capitalele sunt ordonate, și în mod sistematic aranjate și dirijate în vederea producțiunii mare și variate.

Capitalismul modern este urmarea inevitabilă a desvoltării și perfecționării spiritului omenesc de organizare economică, capitalismul modern este corelativul instituțiunii proprietății private și este chintesesența organizațiunii și ordinii economice-sociale actuale, care ordine și organizațiune la rândul lor sunt urmarea evoluțiunii economice a omenirii. Capitalismul modern nu este o creație spontană a unui spirit inventiv, ci este o parte organică a congregatului economic social actual.

Obiectivul organizațiilor, agitațiilor și luptelor de tot felul ale socialismului de azi, este tocmai stărpirea capitalismului modern. Aci este punctul de forță al oricărei gândiri socialiste și în punctul acesta sunt socialiștii uniți în trup și în suflet în toate statele și la toate sectele. Capitalismul și proprietatea privată sunt acelea, cari ajutate de diversitatea spiritelor și calităților psihice ale singuraticilor indivizi, produc diferențierea oamenilor în diferite clase sociale și economice; iar capitalismul modern este acela, care prin opera de selecționare economică-socială cu mult mai intensă, face ca tagma proletarilor să crească, într'o măsură extraordinară.

Toate relele societății moderne, în frunte cu războiul mondial, sunt urmările capitalismului după socialiști, deci lupta lor contra lui n'are margini.

(Va urma).

CRONICĂ.

Dela ministerul de finanțe ni-se face cunoscut, că s'au cerut din mai multe părți, ca statul român să recunoască de valabile și acele bancnote în Lei, emise de banca generală română, cari se află azi la diferite bănci din străinătate și sunt nestampilate. Statul român însă nu va recunoaște acele bilete de bancă de ale sale și a îndrumat pe reclamanți să se adreseze, pentru despăgubire, acelora la al căror ordin s'au emis, adică Germaniei.

Înlocuirea biletelor Băncii generale. În privința înlocuirii actualelor bancnote emise de Banca Generală în timpul ocupației germane, se vorbește în cercurile financiare că, această operație se va face în curând, deoarece a sosit la București hârtia necesară tipării noilor bilete ale Băncii Naționale.

Se crede deasemeni, că la scoaterea din circulație, se vor da bilete Banca națională numai

de 50 la sută, pentru rest urmând să se dea «bonuri de casă» cu o dobândă de 5—6 la sută, și cari vor fi plătite de stat în termen de 10 ani. Aceste bonuri vor putea fi însă negociate (cumpărate și vândute) și de bănci și de persoane particulare.

Cum administrația de ocupație germană a pus în circulație bilete de bancă de peste 2 miliarde, Statul va realiza astfel un împrumut forțat de peste un miliard.

Stampilarea Coroanelor la Ceho-Slovaci. S'au stampilat toate Coroanele austro-ungare aflătoare în teritoriul ceho-slovac, și anume în piese de câte 10, 20, 50, 100, și 1000 coroane. Piesele de câte 1 și 2 cor., nu s'au stampilat. Stampilarea s'a făcut pe un timbru special, greu de falsificat și pentru stampilare s'a luat câte 1% din valoarea nominală a bancnotelor. Din suma bancnotelor prezentate la stampilare s'au restituit proprietarilor suma 50%, pe când restul de 50% au fost reținute ca un împrumut de stat cu dobândă de 1%. Bancnotele cele nouă ale guvernului ungar de K 25, 200 și 10,000 («etichetele») au fost declarate pur și simplu fără valoare.

Cehii tac și fac, pe când la noi se vorbește, se cântă, se petrece, deci facem și noi ceva!

† **Joachim Totoian**, preot gr.-cat. membru în direcțiunea institutului de credit și de economii «Iulia» din Alba-Iulia a decedat.

Denumire. George Curtean, absolvent în teologie¹ fondatorul și redactorul primei foi române din Bistrița (revista beletristică «Minerva» 1890—1893) — în ședința plenară dela 7 Martie 1919 a fost ales de

¹ Potrivit principiului stabilit de Congresul funcționarilor.

director executiv definitiv al institutului de credit și economii Bistrițana din Bistrița, în al cărui serviciu stă de 26 ani.

Aviz! Am onoare a Vă aduce la cunoștința D-Voastră că în Sibiu pe lângă Conziliul Dirigent s'a înființat Direcțiunea Centrală a Poștelor, Telegrafelor și Telefoanelor ca autoritate superioară asupra poștelor de pe teritoriul ocupat al Ungariei.

Cu această ocaziune vă facem cunoscut, că Direcțiunea Regională din Cluj a fost luată în primire și actualmente funcționează, iar în curând se vor lua în primire și oficiile de stat sub conducerea funcționarilor români.

Vă rugăm să binevoiți a dispune ca pentru orice chestiuni privitoare la serviciul nostru să vă adresați Direcțiunii regionale din Cluj, iar în chestii de ordin mai general Direcțiunii Centrale la Sibiu.

Director ss. *Major.*

„CÂMPIANA“,

institut de credit și economii, societate pe acții în Moclu
(Mocs) județul Cojocna.

Concurs.

La institutul de credit «CÂMPIANA», societate pe acții în Moclu e de ocupat postul de **prim-contabil**. Salar: cor. 3,600.—, adaos de scumpete cor. 2,400.— și tantiema statutară.

Direcțiunea.

„**STEAUA**“, institut de credit și economii, societate pe acții în Petre (Petrovasela).

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii, societate pe acții «STEAUA», sunt invitați la

a XXI-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Petre la 28 Aprilie st. n. a. c., înainte de amiază la 10 ore, în localul institutului.

Ordinea de zi:

1. Raportul direcțiunii despre anul de gestiune 1918.
2. Raportul comitetului de supraveghiere.
3. Revidarea Bilanțului și contului Perdere și Profit.
4. Stabilirea dividendei, împărțirea profitului curat și darea absolutului.
5. Alegerea unui membru în direcțiune.
6. Alegerea comitetului de supraveghiere.
7. Eventuale propuneri.

Domnii acționari cari doresc a participa la adunarea generală sunt invitați în sensul statutelor noastre a-și depune acțiunile la cassa institutului nostru, eventual la «Albina», Sibiu, «Lucafarul», Verșeș și «Sentinela», Satul-nou.

Petre, la 18 Martie 1919.

Direcțiunea.

„STEUA”, institut de credit și economii, societate pe acții în Petre (Petrovasela).

Activa.		Contul Bilanț la 31 Decembrie 1918.		Pasiva.	
		K	f		
Cassa în număr		11,317	22	Capital societar	200,000
Bon în Giro-Conto la Banca Aust.-Ung.	640			Fond de rezervă	74,677
Bon la alte bănci	107,429	67	108,069	Fond de pensiuie	7,058
Cambii			157,289	Fond iubilar «Ioanichie Neagoe»	2,200
Imprumuturi hipotecare			198,702	Depozite spre fructificare	581,231
Efecte publice de stat	157,494			Dividende neridicate	371
Acții notate la bursă	46,685			Interese transitoare anticipate	6,151
Acții dela diverse bănci	44,900			Depozite de cassa	2,901
Centrala băncilor	1,600			Profit curat	16,041
Losuri	200		250,879		
Realități			23,600		
Depuneri proprii			138,798		
Interese transitoare restante și diverși debitori			1,977		
			890,632		890,632

Debit.		Contul Profit și Perdere.		Credit.	
		K	f		
Interese de depuneri		24,169	80	Interese:	
Spese:				de escont	22,872
Salare	10,579	88		hipotecare	22,952
Relut de cvartir	880	08		dela efecte	14,131
Adaus de scumpete	2,473			dela depuneri proprii	5,270
Porto, registre, tipărituri etc.	552	30		Proviziuni	2,406
Spese administrative	4,791	80	19,276		
Dare:					
directă și comunală	5,127		7,543		
după interese de depuneri	2,416	98			
Chirie			400		
Percentuațiuni			202		
Profit curat			16,041		
			67,633		67,633

Petre, la 31 Decembrie 1918.

Ioanichie Neagoe m. p., director-executiv.

Liviu Popescu m. p., prim-contabil.

DIRECȚIUNEA:

Dr. Alexandru Andressi m. p.

Trifu Jifcu m. p.

Simion Jifcu m. p.

Subsemnații membri ai comitetului de supraveghiere am examinat conturile Bilanț și Perdere și Profit și le-am aflat în deplină consonanță cu registrele principale și auxiliare.

Petre la 22 Martie 1919.

Petru Stoica m. p., prezident. Aureliu Popoviciu m. p. Pavel Crăciun m. p. Iosif Pod m. p. Trifu Zăria m. p.

Propunerea Direcțiunii asupra împărțirii profitului curat.

a) 5% dividendă acționarilor	Cor.	10,000
b) 15% fondului de rezervă	„	1,000
c) 6% tantiema membrilor direcțiunii	„	362
d) 3% tantiema directorului executiv	„	181
e) 3% tantiema comitetului de supraveghiere	„	181
f) 4% tantiema funcționarilor	„	242
g) 2% fondului de pensiuie	„	120
h) 1% supradividendă	„	2,000
i) supradarea fondului de rezervă	„	1,000
k) supradarea fondului de pensiuie	„	421
l) pentru scop filantropic	„	533
	Suma Cor.	16,041

Raportul comitetului de supraveghiere.

Onorată adunare generală!

Făcându-ne datoria de control conform legii comerciale și statutelor institutului în cursul anului 1918, am aflat totdeauna în ordine atât cassa cât și registrele institutului; bilanțul prezent l-am confrontat cu registrele principale și auxiliare pe baza cărei confruntări întărim cele spuse în raportul Direcțiunii, și Vă recomandăm spre primire propunerea Direcțiunii referitoare la împărțirea profitului curat de Cor. 16,041.24. În fine Vă rugăm ca atât Direcțiunii cât și nouă să binevoiți a ne da absolutul pentru gestiunea anului trecut.

Petre, la 22 Martie 1919.

Petru Stoica m. p., prezident. Aureliu Popoviciu m. p. Pavel Crăciun m. p. Iosif Pod m. p. Trifu Zăria m. p.

„ZORILE”, institut de credit și economii, societate pe acții în Mărgău.

CONVOACARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «ZORILE», societate pe acții, se convoacă la
a VIII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în *Mărgău la 30 Aprilie st. n. a. c., 10 ore a. m.* In cazul când nu ar fi reprezentate voturile recerute de statute, se convoacă o nouă adunare generală pe *14 Maiu st. n. a. c., 10 ore a. m.*, to-
cu acest program, care conform §-lui 18 din statute se va ține fără considerare la numărul acționarilor și a voturilor reprezentate.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere.
3. Satorirea bilanțului și votarea absolutorului.
4. Impărțirea profitului curat.
5. Inchiderea adunării.

Mărgău, în 26 Martie 1919.

Direcțiunea.

ACTIVA.	Contul Bilanț la 31 Decemvrie 1918.		PASIVA.	
	K	f		
Casa	2,933	04	Capitalul social	27,850—
Cambii de bancă	49,841	—	Fondul general de rezervă	7,798·50
Cambii cu acoperire hipot.	7,232	—	Fondul special de rezervă	520·70
Depuneri proprii	33,683	68	Fondul de pensiuni	701·50
Acții și efecte	5,936	85	Depuneri spre fructificare	58,384·60
Amortizare	150	—	Dividendă neridicată	391·19
Avansuri	25	30	Creditori	455·55
			Interese transitoare	1,143·41
			Profit curat	2,256·42
	99,501	87		99,501·87

DEBIT.	Contul Profit și Perdere		CREDIT.	
	K	f		
Interese la depuneri	1,660	80	Interese de escont, depuneri, efecte, pro- vizii etc.	7,182·12
Interese la fonduri	275	10		
Salare	1,105	—		
Spese curente	863	68		
Dare directă, comunală etc.	700	—		
Dare după interesele depunerilor	171	12		
Amortizare	150	—		
Profit curat	2,256	42		
	7,182	12		7,182·12

Mărgău, la 31 Decemvrie 1918.

Ioan Mango m. p., contabil.

DIRECȚIUNEA:

Petru Panea m. p.   George Ungur m. p.   Mango m. p.   George Rauca m. p.   Petru Goga m. p.

Revăzut și aflat în ordine.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Ioan Topan m. p., prezident.   Enea Ramonțian m. p.   Paul Anca m. p.
Petru Ungur m. p.   Ananie Goga m. p.

„CÂMPIANA“, institut de credit și economii, societate pe acții în Mociu.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «CÂMPIANA», societate pe acții în Mociu, sunt convocați la

a XII-a adunare generală ordinară,

pe ziua de 30 Aprilie 1919 st. n., la orele 9 a. m., în localul institutului.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Statorirea numărului acționarilor prezenți și a acțiilor reprezentate.
3. Raportul direcțiunii și a comitetului de supraveghiere și darea absolutului.
4. Cetirea bilanțului și a Contului Perderi și Profit pe anul 1918 și distribuirea profitului curat.
5. Eventuale propuneri.

Domnii acționari, cari vor lua parte la adunarea generală sunt rugați, a-și depune acțiunile cu 24 ore înaintea adunării la casa institutului, ori la alt institut, membru la «Solidaritatea», arătând revers despre depozitarea acțiilor tot cu 24 ore înaintea adunării generale conform § 21 din statute. Plenipotențiații au a-și depune documentele în același timp.

Direcțiunea.

Activa		Contul Bilanț la 31 Decemvrie 1918.		Pasiva	
		K	f		
Numărar în cassă	39,923·57			Capitalul societății	100,000·—
Bon în Giro-Conto	375,554·—	415,477·57		Fond de rezervă	94,940·—
Debitori în Cont-Curent	10,800·—			Fond de perderi	7,060·88
Escont	385,962·—			Fond de pensii	9,043·01
Imprumuturi hipotecare	94,719·—			Fond de binefaceri	8,052·45
Imprumuturi pe obligații cavent.	2,160·—			Depuneri spre fructificare	709,213·14
Efecte	44,790·80			Depozite de cassă	8,116·76
Casa institutului	11,000·—			Dividendă neridicată	4,903·—
Alte realități	100·—	11,100·—		Interese transitoare	9,045·64
Mobilier	741·—			Profit curat	18,004·—
Diverse conturi	2,628·51				
		968,378·88			968,378·88

Debit		Contul Profit și Perdere.		Credit	
		K	f		
Interese la depuneri	24,400·37			Interese la escont	44,978·86
Interese la fond de rezervă	4,510·72	28,911·09		Interese la hipotecare	10,016·40
Spese curente		2,932·95		Interese la Cont-curent	13,416·45
Salare	10,331·50			Interese la efecte	2,050·—
Relut de cvartir	192·50	10,524·—		Proviziuni	8,211·49
Dare comunală și erarială	16,998·16			Chirie	1,050·—
Dare la interese de depuneri	2,428·72	19,426·88		Diverse venite	75·72
Profit curat	18,004·—				
		79,798·92			79,798·92

Mociu, la 31 Decemvrie 1918.

Dr. Liviu Dan m. p., director exec.

Octavian Bohățel m. p., contabil.

DIRECȚIUNEA:

Vasile Hopârtean m. p., prezident.

Emil Pop m. p.

Constantin Rusu m. p.

Dr. Liviu Dan m. p.

Ioan Șuteu m. p.

Traian Hădărean m. p.

Revăzut și aflat în consonanță cu registrele societății.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Ioan Crișan m. p.

Vasile Micușan m. p.

Gavril Hintea m. p.

„CRIȘANA“, institut de credit și economii, societate pe acții în Brad.

CONVOCALLRE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «CRIȘANA», sunt învitați prin aceasta la

a XI-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Brad, *Joi în 24 Aprilie 1919, la 2¹/₂ ore p. m.*, iar în cazul, că nu se vor prezenta acționari în număr suficient, adunarea se convoacă pe 8 Maiu 1919, în localul institutului cu următoarea

Ordine de zi:

1. *Constituirea.*
2. *Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiare, bilanțul anului 1918 și distribuirea profitului curat.*
3. *Intregirea direcțiunii.*

Se atrage atențiunea domnilor acționari asupra următoarelor dispozițiuni din statute:

§. 21 al 2. «Femeile se reprezintă prin plenipotență, minorii prin tutorii, curanzii prin curatorii lor, societățile corporațiunile și institutele prin reprezentanții lor legali, chiar dacă aceștia din urmă nu ar fi acționari». §. 22. «Numai acei acționari au drept de vot, cari sunt trecuți ca proprietari de acții în cărțile societății cu cel puțin 6 luni înainte de adunare și cari își depun cu 24 ore înainte de aceasta, pe lângă revers acțiile lor, eventual și dovezile de plenipotență la cassa societății, eventual la locurile destinate de direcțiune. Avizul despre depunerea acțiilor la locurile destinate are să sosească cu 24 ore înainte de ținerea adunării».

In legătură cu cele cuprinse în §-ul din urmă notificăm, că pentru depunerea respective primirea acțiilor și extradarea documentelor despre depuneri s'au designat toate institutele cari sunt membre la «Solidaritatea» din Sibiu.

Brad, la 27 Martie 1919 st. n.

Direcțiunea.

Activa.		Contul Bilanț la 31 Decembrie 1918.		Pasiva.	
	K	f		K	f
Cassa	111,445	64	Capital societar	400,000	—
Capitale elocate la alte bănci	1,569,928	13	Fond general de rezervă	250,000	—
Cambii	522,335	—	Fond special de rezervă	55,287	61
Imprumuturi hipotecare	201,770	24	Fond de pensiuini	96,436	24
Obligațiuni cu cavenți	46,883	50	Depozite spre fructificare	2,070,151	46
Cont-Curent	54,191	56	Creditori	4,483	07
Lombard	8,082	—	Dividende neridicate	4,793	—
Efecte proprii	321,660	—	Diverse dări neplătite	6,206	77
Realități	132,850	—	Interese transitoare anticipate	40,758	—
Mobiliarul magaziei	6,000	—	Profit curat	47,029	92
	2,975,146	07		2,975,146	07

Debit.		Contul Profit și Perdere.		Credit.	
	K	f		K	f
Interese pentru depozite spre fructificare	66,803	11	Interese dela cambii	38,501	—
Interese fondului de pensiuine	4,489	87	Interese dela împrumuturi hipotecare	14,142	91
Salare	11,370	80	Interese dela obligațiuni cu cavenți	3,094	86
Adause de scumpete	6,037	44	Interese dela cap. elocate la alte bănci	51,140	32
Bani de cvartir	1,158	33	Interese dela efecte	16,013	50
Diverse spese	10,570	92	Chirie și arânzi	12,201	99
Chirie	600	—	Venit dela afaceri comerciale și comisiuni	30,485	31
Marce de prezență	540	—			
Contribuție	10,299	20			
Dare după interese de depuneri	6,680	30			
Profit curat	47,029	92			
	165,579	89		165,579	89

Chișa m. p., director subs.

Brad la 31 Decembrie 1918.

DIRECȚIUNEA:

V. Damian m. p., prez. Dr. Nicolae Robu m. p. Nicolae Bedea m. p. I. Cutean m. p.
Cornel Lazar m. p. Virgil Bulz m. p. Aron Roman m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiare am examinat conturile prezente și le-am aflat exacte.

Brad, la 26 Martie 1919.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Ioan Fugătă m. p. Andron Bogdan m. p. Nicolau Popp m. p. Ioan Imperat m. p. Ioan Perian m. p.

Raportul comitetului de supraveghiare.

Onorată adunare generală!

In decursul anului trecut am ținut mai multe scontrări cu cari ocaziuni ne-am convins despre corecta administrare a institutului.

Bilanțul încheiat cu finea anului 1918 cu un profit curat de Cor. 47,029-92 l-am controlat și aflat exact.

Vă propunem deci: a) să binevoiiți a aprobă bilanțul, b) a distribui profitul curat în conformitate cu propunerile direcțiunii, la cari și noi ne alăturăm și c) a da pentru anul 1918 atât direcțiunii, cât și comitetului de supraveghiare absolutul.

Brad, la 26 Martie 1919.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Ioan Imperat m. p. Nicolae Popp m. p. Andron Bogdan m. p. Ioan Perian m. p. Ioan Fugătă m. p.

„MĂRGINEANĂ”, institut de credit și economii, societate pe acții în Poiana (jud. Sibiu).

CONVOACARE.

Domnii acționari ai institutului «MĂRGINEANA», sunt invitați prin aceasta la

a XII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Poiana, Marți la 22 Aprilie, la 2 ore p. m., în localul institutului, cu următorul

PROGRAM:

1. Deschiderea adunării generale și constituirea.
2. Raportul direcțiunii, bilanțul anului de gestiune 1918 și raportul comitetului de supraveghiere.
3. Distribuirea profitului curat realizat conform bilanțului și votarea absoluturului.
4. Alegerea funcționarilor pe un period de 3 ani.
5. Fixarea dividendelor, a marcelor de prezență și a salarelor funcționarilor.
6. Alegerea alor 2 membri în direcțiune pe timp de 3 ani.
7. Eventuale propuneri conform §-ului 25 din statute.

NB. Domnii acționari, cari, în sensul §-ului 16 din statutele societății, doresc a participa la adunarea generală, în persoană sau prin plenipotențiați, sunt poftiți a-și depune acțiunile și eventualele documente de plenipotență, la casa institutului, cel puțin cu 1 oră înainte de deschiderea adunării.

La caz că nu se întrunește numărul suficient de acționari, adunarea generală se va ține la 8 zile, conform §-ului 21 din statute.

Poiana, la 1 Aprilie 1919.

Direcțiunea.

Contul Bilanț la 31 Decembrie 1918.

Activa.		Pasiva.	
	K f		K f
Cassa în numărar	33,529.41	Capital social	80,000.—
Cambii de bancă	28,036.20	Fondul de rezervă	73,008.03
Cambii de bancă cu acop. hipot.	17,185.—	Fondul cultural filantropic	828.37
Imprumuturi hipotecare	118,139.86	Fondul bisericii nouă	545.92
Imprumuturi pe oblig. cu caventați	18,202.—	Depuneri spre fructificare	973,693.52
Efecte	43,272.—	Dividendă neridicată	2,265.—
Amortizat	1,272.—	Diverse conturi creditoare	4,606.45
Depuneri proprii	896,430.—	Interese transitoare	989.61
Realități de vânzare	1,000.—	Profit transpus din 1917	6,284.06
Diverse conturi debitoare	60.—	Profit curat	17,361.51
	1,159,582.47		23,645.57
			1,159,582.47

Contul Profit și Perdere.

Debit.		Credit.	
	K f		K f
Interese la depuneri	27,052.13	Profit transpus din 1917	6,284.06
Spese:		Interese:	
salare	4,200.—	dela cambii	6,644.86
adaos de scumpete	1,500.—	dela hipotecă	22,160.40
Marce de prezență și tantieme	104.—	dela obligațiuni cu caventați	2,441.48
Chirie	755.—	dela depuneri proprii	24,811.98
Imprimare, luminat, încălzit, diurne	1,968.70	dela efecte	2,282.—
Porto și taxe de asigurare	306.30	Proviuziune	58,340.72
Interese fondului de rezervă, fond. cultural și bisericii nouă	3,558.20		5,144.16
Contribuțiune:			
dare directă, aruncuri, competențe	2,701.83		
10% dare după interesele depuner.	2,705.21		
Amortizări	1,272.—		
Profit transpus din 1917	6,284.06		
Profit curat	17,361.51		
	69,768.94		69,768.94

Poiana, la 31 Decembrie 1918.

DIRECȚIUNEA:

George Bărbat m. p., președinte.
Ilie Dăncilă m. p.

Ioan Muntean m. p.
Nicolae Fântână m. p.

Nicolae Muntean m. p.
Ioan N. Oprean m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele institutului, purtate în bună regulă. Deci Vă propunem a da absolutul direcțiunii și subsemnatului comitet pentru anul de gestiune 1918. În privința împărțirii profitului curat ne alăturăm întru toate la propunerea direcțiunii.

Poiana, la 30 Martie 1919.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Nicolae Oprean m. p., prezident. Ilie Radu m. p. Ioan Vonica m. p. Nicolae Branga m. p. Dumitru Oprean m. p.

„ARDELEANA”, institut de credit și de economii, societate pe acții în Orăștie.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «ARDELEANA», societate pe acții în Orăștie, se convoacă prin aceasta la

a XXXIII-a adunare generală ordinară,

care se va țineă *Joi, în 24 Aprilie st. n. 1919, la 10 ore a. m.*, în localul institutului, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării, dispozițiuni pentru verificarea procesului verbal.
2. Raportul direcțiunii, bilanțul anual și raportul comitetului de supraveghiere.
3. Satorirea bilanțului, distribuirea profitului și votarea absoluturului.
4. Propunere pentru modificarea pragmaticei de serviciu și de salarizare a funcționarilor.
5. Alegerea a trei membri în direcțiune pe trei ani.
6. Propuneri întrate conform statutelor.

Domnii acționari, cari doresc a lua parte la această adunare generală, sunt rugați să-și depună, pe lângă revers, cel puțin cu o zi înainte de adunarea generală la cassa institutului, sau la vre-unul din institutele financiare membru la «Solidaritate», acțiunile scrise pe numele lor, respective pe numele acelora, pe cari îi reprezintă, precum și documentele de plenipotență.

Orăștie, la 2 Aprilie n. 1919.

Dr. Vlad m. p., prezident.

Dr. Sglimbea m. p., director-executiv.

Activa.		Contul Bilanț la 31 Decemvrie 1918.		Pasiva.	
		K	f		
Cassa	563,865.95			Capital societar	1,000,000.—
Giro-Conto	2,786.22	566,652.17		Fond de rezervă	300,000.—
Cambii	762,851.73			Fond special de rezervă	378,101.03
Cambii cu acoperire hipotecară	545,633.22	1,308,484.95		Fond iubilar economic	122,582.—
Imprumuturi hipotecare	684,987.61			Fondul casei culturale	65,865.50
Imprumuturi hipot. cu anuități	106,404.—	791,391.61		Fond de pensiune	219,315.89
Obligațiuni cu caventați		419,641.22		Depuneri	5,238,464.71
Conturi-Curente		1,494,368.57		Imprum. hipotec. cedate	47,245.59
Efecte		1,690,789.—		Conturi-Curente	141,971.50
Realități		1,132,500.61		Depozite de cassă	18,834.81
Efectele și realitățile fond. de pens.		219,315.89		Diverși creditori	30,247.62
Mobilier:				Interese anticipate	14,386.99
în birou	6,000.—			Profit curat	123,233.68
la Hotel «Central»	12,900.—	18,900.—			
Diverși debitori		43,243.32			
Interese restante la efecte		14,961.98			
		7,700,249.32			7,700,249.32

Spese.		Contul Profit și Perderi.		Venite.	
		K	f		
Interese:				Interese:	
pentru fondurile de rezervă	11,485.20			dela cambii	64,760.99
pentru depuneri	139,782.81			dela cambii cu acop. hip.	61,098.16
pentru impr. hipot. cedate	2,822.06	154,040.07		dela imprumuturi hipot.	58,601.46
Spese:				dela impr. hipot. cu anuități	11,314.41
salare și bani de cuartir	66,562.80			dela obligațiuni cu caventați	5,121.90
spese generale și chirii	27,961.96	94,524.76		dela conturi curente	60,732.83
Contribuție:				dela efecte	67,385.64
directă	20,986.58			Chirii și arânzi	52,148.89
de 10% după inter. de dep.	13,974.40	34,960.98		Provizțiuni	32,753.27
Amortizări:					
din realități	5,038.06				
din mobilier	2,120.—	7,158.06			
Profit curat		123,233.68			
		413,917.55			413,917.55

Orăștie, la 31 Decemvrie 1918.

Dr. Octavian Sglimbea m. p., director-executiv.

Simion Vlad m. p., contabil.

DIRECȚIUNEA:

Dr. Aurel Vlad m. p., preș.   Nicolae Andrei m. p.   Dr. Ioan Margita m. p.   Dr. Cornel David m. p.
 Dr. Silviu Moldovan m. p.   Ioan Mihaiu m. p.   Dr. Romul Boca m. p.   Dr. Romul Dobo m. p.   Dr. Sever Orbonaș m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în ordine.

Orăștie, la 27 Martie n. 1919.

Dr. George Dubleșiu m. p., președinte.

Gavril Todica m. p.

Traian Mihailă m. p.

Adam Basarab m. p.

Dumitru Florian m. p.